

NASREDDİN HOCA GERÇEĞİ

Nasreddin Hoca fıkraları pek çalıntıya gelmez. Hoca'nın her fıkrasında, kendi kişiliği yaşar. Bu fıkraları Nasreddin Hoca'nın adını anmadan anlatamaz, anlatsanız da karşınızdakine fıkranın zevkini veremezsiniz.

Dr. Mehmet ÖNDER *

Birkaç yıl önce Alman Televizyonu eğlence programlarından birinde bir fıkra sahnelendi: Hakim, davacıyı dikkatle dinledikten sonra (Haklısın!) dedi, yerine oturttu. Bu sefer davacıyı dinledi, ona da (Haklısın!) dedi. Yanında oturan yardımcısı hakimin kulağına eğilerek: (Efendim, davacıyı dinlediniz, "haklısın" dediniz. Davacıyı dinlediniz, ona da "haklısınız" cevabını verdiniz. Peki haksız olan kim? . .) Hakim biraz, düşündükten sonra, yardımcısına hafifçe seslendi: (Sen de haklısın! . .)

Belli ki, televizyonda dramatize edilen bu fıkra, bizim Nasreddin Hoca'ya ait. Ama, bunun Nasreddin Hoca'dan alınarak günümüze uygulandığına dair tek söz edilmedi, edilmez de. Batılı yazar ve düşünürler, çoğu zaman Doğu Memleketleri düşünce ve hikayele-

rinin kaymağını alır, kendi düşünce ve hikayeleriymiş gibi piyasaya sürerler. Fransa'da La Fontaine çıkar, Mevlâna'nın Mesnevi'sinden, Hindli Beydeba'nın Kelile ve Dinne'sinden hayvan masalları aktarır, bunları (Fables) adıyla yayınlar, dünya çapında ün yapar, hatta şöreti üç yüz yıldanberi dimdik ayakta kalır da, kimse onun bir masal hırsızı olduğunu söylemez. Daha doğrusu söylemek işine gelmez.

Nasreddin Hoca'nın fıkraları pek çalıntıya gelemmez. Hoca'nın her fıkrasında, kendi kişiliği yaşar. Bu fıkraları, Nasreddin Hoca'nın adını anmadan anlatamaz, anlatsanız da karşınızdakine fıkranın zevkini veremezsiniz. Nitekim, Alman Televizyonunda dramatize edilen fıkra pek yavan kaçtı. Oysa bu fıkrada

* Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Müşaviri.

sanatçıların konserlerine gitmektir. Özellikle Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği alanındaki sanatçıların geldikleri bu konserlere Türkler oldukça rağbet etmektedirler. Türkiyenin kalbur üstü sanatçılarından verdiği bu konserler oldukça pahalı olmasına rağmen yine de oradaki vatandaşlarımızın vatan hasretini gideren bir fırsat olmaktadır. Bir evde kaç kişi varsa hemen hemen hepsi bu konserleri kaçırmamaktadırlar.

Türkiye İle Bağlantılar

Avustralya Türkiye'ye çok uzak. Bu nedenle sık gidilip gelinmiyor. Fakat Türkler yüzyılımızın çeşitli imkânlarından yararlanarak Türkiye ile bağlantılarını sürdürmekte ve özlemlerini gidermektedirler. Nedir bu bağlantılar?

- a) Video bantlardaki Türk filmleri,
- b) Kaset bantlarındaki Türk şarkı ve türküleri,
- c) Mektuplaş,
- d) Telefon,
- e) Radyodaki Türkçe Yayın,
- f) TV'deki Türkçe programı izlemek,
- g) Türkiye'yi ziyaret,
- h) Türkiye'den gelen gazeteler.

Görüldüğü gibi Avustralya'daki göçmen Türkler, millî kültürlerini korumakta ve bu hususa özen göstermektedirler. Çoğunluğun bir arada aynı yörede oturmaları da bu hususu etkilemektedir. Türklerin millî kültürlerini korumaları, oradaki diğer etnik grupların hayranlık duydukları bir husustur. Orada görüştüğümüz tüm yabancılar, Türkler kadar millî kültürlerine bağlı başka bir etnik gruba rastlamadıklarını her fırsatta dile getirmişlerdir. Bu da bizim için sevindirici bir husustur.

Millî Folklor